

Desat, V. *desar* *Desatacar*, V. *atacar* *Desatenció*, V. *atent* (TENDIR) *Desatendar*, V. *atendar* (TENDA) *Desatendre*, *desatent*, adj., V. *atent* (TENDIR)

Desatent m. *AlcM*, que sembla tenir raó en pendre'l com un manlleu del cast. *desatiento*, de *desatentado* (DCEC TENTAR); tanmateix fa escrípol veure *desatentar* en poetes del S. xv, així com el men. *desatentat* i el gironí *distenta*; en tot cas, però, això ja no té ara més que un interès històric.

Desatesar, V. *tès* (TENDIR) *Desatinar*, -at, pres del cast. *desatinado* (DCEC TINO) *Desatracar*, V. *atracar*

Desaunir, en poemes de Lluïl i d'Ausiàs no és 'desunir' ni ve d'*unir* o *unió*: vol dir 'afrontar, deshonrar', i és variant de *desonir* id., freqüent en el *Tirant*, i provinent d'un encreuament del germanisme oc. ant. *aunir*, fr. *honnir* (ONTA) amb el seu sinònim *desbarrar* (cf. la disjuntiva *ha servit o desaunir Déu*).

Desaut, V. *altar-se* *Desautoritzar*, V. *autor* *Desavagat*, V. *vagar* *Desavanç*, *desavançar*, V. *avançar* (AVANT) *Desavantatge*, V. *avantatge* (AVANT) *Desavear*, V. *avesar* *Desavenir*, *desavenir-se*, V. *venir* *Desaventura*, *desaventurat*, V. *ventura* (VENIR) *Desavinença*, *desavinent*, *desavingut*, V. *avinent* (*venir*) *Desavuït*, V. *divuït* (VUIT) *Desballestar*, -tat, V. *ballesta* *Desbançar*, V. *banc* *Desbandada*, -bandur-se, V. *bando* (BAN) *Desbarat*, *desbaratador*, *desbaratament*, *desbaratar*, V. *baratar* *Desbarbar*, V. *barba*. *Desbarrafiat*: encreuament de *desbarrat* (ESVARAR) amb *balafiat* *Desbarrar*, -rrat, V. *esvarar* *Desbarriar-se*, -rriat, V. *esbarriar* *Desbarrotat*, V. *barra* *Desbast*, *desbastar*, V. *bast* *Desbalbar*, V. *balb*

Desbilluert; 'armari per guardar la roba' [ross., rip., Lluçanès], d'un fr. antiq. *desbilloir*=fr. *déshabiller* 'indret en què hom es despulla', amb l'antiga pronúncia francesa *uê=oi*: *habiller* 'vestir' en francès era derivat de *bille* 'tronc', i al costat d'*a-biller* hi hagué també derivats del tipus *biller* (=cat. *biillar*).

Desbiscantar, V. *bescantar* (CANT) *Desbleiar*, pres del fr. *déblayer* 'llevar la brossa, la runa' *Desbocar*, *desbocat*, V. *boca* *Desbordament*, *desbordant*, *desbordar*, *desbordellar*, V. *borda* *Desbordisar*, V. *bordis* (BORD) *Desborronat*, V. *esborronar* (BORRÓ) *Desboscar*, *desboscassar*, V. *bosc*

Desbost, *desbostar*, V. *pondre*; hi ha un oc. *desbondre*, de *depondre*, i, més corrent *rebondre* al costat de *repondre* «enfonir, enterrer; cacher» REPŌNĒRE, amb participi *rebot* «caché, secret», bastant estès en la nostra toponímia com a nom de clotades apartades, abscondides, p. ex. el Clot de *Rebost* al N. de Bagà i un altre entre Tuixén i La Coma, <VALLIS REPŌ-SĪTRUS>).

Desbotar, V. *bot* *Desbotifarrar*, V. *botifarra* *Desbotonar*, V. *botó* *Desbrajar*, V. *bravada* (BAF) *Desbraonar*, V. *braó* *Desbravar*, V. *bravada* (BAF) *Desbridar*, V. *brida*

Desbrijol(l)ar, sembla derivat d'un encreuament de *grifol(l)* amb *bri*.

Desbrigar, V. *abrigar* *Desbrigolat*, V. *brigola* *Desbroquellar*, V. *broc* *Desborossar*, V. *brossa* *Desbrostar*, V. *brosta* *Desbrotar*, V. *brotar* *Desbuat*, V. *esbullat* (EMBULLAR)

Desbuclar, crec que és mala lectura per *d'esbudelar*=*de desbudellar*, de *destripar*. *Desbuitar* 'desbotar', cf. *eixabuitar* 'sobreixir', 'esternudar' (AVUIR AUGURIUM).

Desbullat, V. *esbullat* (EMBULLAR) *Desburgar*, V. *bruc*

DESC i DESCA, 'mena de panera', mots rossellonesos i de la Muntanya pre-pirinenca, també oc. *desc*, *desca*, del ll. *discus* 'plata, plat gran', i aquest, del gr. *δίσκος* 'disc', 'plata'. □ 1.^a doc.: 1307.

«VII lectos tornegats, -duos bres, -VII vànoas, -tres *desch*», doc. ross. de 1307 (RLR iv, 377); «qui traurà saumada o costal o *desch* o feys de rasins o de figues o de càuls ---», en un altre de 1368 (RLR xxxi, 69); «una cistella plena de tauetes de torn e un mirayll; un *desquet* ple de fonoyll; ---» en un de Ribes de 1380 (BABL vi, 471).

Continua essent usual en el Rosselló, i emprat per Albert Saïsset (*Catalanades del Rosselló*, 138); tot i que modernament és *desca* el que és més conegut, i el país en què s'usa aquest és més ampli: el *DAG* diu que a l'Empordà i Pirineus, *AlcM* el fa arribar sols a Cerdanya i a l'Alt Empordà sinó a les Guílleries i el Montseny; veg. les dades de Griera, *BDC* xvi, 37, i d'Amades, *BDC* xix, 126; sovint en el diminutiu *desqueta* (particularment en certes funcions de pietat popular): «portant una *desqueta* a les mans, plena de candelletes de cera», Bosch de la Tr. (*DAG*); «demà, l'enterro passarà en el nostre carrer --- hi haurà algunes velles en el seguici que portaran la *desqueta* del pa i del vi», J. SebPons («Revue Cat.», vi, 273). En el Conflent i Cerdanya *desca* segueix fins ara usant-se força per a moltes menes de menesters rústics i domèstics: a Conat vaig veure usar una *déskè*, quasi a manera de cabasset, per treure terra enfondint el clot o mina d'una font (1960); «el senyor, a l'aguait, atalaiant els voltants del castell, veié la llevadora com agafava pel camí del riberal, amb la *desca* de la roba blanca sota el braç», «atabalada i desfeta com estava, llançà els set angelets dins una *desca*, i amb l'ajuda de la comare els dugué al recambro del costat», Ant. Cayrol (JPCerdà, *Cont.*, 25, 24); a l'Alta Cerdanya fan les *déskè*s amb varetes d'avellaner, igual que les *cistelles* i *corbellons* (1959).

En llengua d'oc *desc* és freqüent ja i força estès, fins literàriament, i ja a l'E. Mitjana [Ss. XIII, XIV: PSW II, 116], tant per a 'plata' com en el sentit de